

Estudi de la participació dels jugadors espanyols de bàsquet en les diverses categories de la selecció nacional

PEDRO SÁENZ-LÓPEZ BUÑUEL*

Professor titular d'Universitat. Doctor en Educació Física.

Universidad de Huelva

SEBASTIÁN FEU MOLINA**

Professor ajudant LOU d'Universitat. Doctor en Educació Física.

Universidad de Extremadura

SERGIO JOSÉ IBÁÑEZ GODOY***

Professor titular d'Universitat. Doctor en Educació Física.

Universidad de Extremadura

Correspondència amb autors

* psaenz@uhu.es

** sfeu@unex.es

*** sibanez@unex.es

Resum

L'interès per detectar els talents ha estat estudiat des de diversos punts de vista. Un d'aquests és comprovar quants dels esportistes que arriben al màxim nivell, també havien destacat quan eren joves. Coneixent les dades d'altres esports, ens plantegem d'analitzar la correlació de la participació dels jugadors de bàsquet entre les seleccions nacionals en les categories cadet, júnior, sub-22 i absoluta. La mostra seleccionada ha estat composta pels jugadors espanyols nascuts entre 1974 i 1981 (un total de 161). Les dades han donat uns resultats molt interessants, entre els quals destaquen que la majoria dels jugadors internacionals cadets no arriben a l'absoluta i només la meitat arriben a l'ACB. A la categoria júnior i sub-22 aquestes dades augmenten proporcionalment, és a dir, els jugadors internacionals en aquestes edats tenen més probabilitats de jugar a l'absoluta. Aquests resultats ens fan reflexionar sobre el procés de selecció de talents en les categories cadets i anteriors.

Paraules clau

Bàsquet, Detecció de talents, Rendiment.

Abstract

Analysis of the Involvement of the Spanish basketball players in different age stages of the national team

The interest for talent detection has been studied from different approaches. One of them is checking how many of the sports people reaching the highest level had also stood out when younger. Knowing the data for other sports, we aim at analyzing the correlation of basketball players participation in national teams among the cadet, junior, youth (under 22's), and senior categories. The selected sample has consisted of the Spanish players born between 1974 and 1981. The data have provided very interesting results, standing, among others, the fact that most international cadet players never reach the senior category and only half of them reach the ACB. In the junior and youth categories, these data increase proportionally, i.e., international players between these ages have more probabilities of playing in the senior category. These data lead us to reflect on the process of talent selection in the cadet and lower categories.

Key words

Basketball, Talent detection, Performance.

Introducció

Justificació

Des de fa moltes dècades, en el camp de l'esport hi ha nombrosos intents de diagnosticar amb temps els talents en una especialitat determinada. No obstant això, passa que no tots els esportistes que destaquen en els seus inicis, continuen fent-ho en la maduresa. La realitat és que no sabem amb certesa per què alguns joves talents no arriben mai al màxim nivell i per què uns altres,

que no destacaven tant, acaben sent els millors (Campos, 2003).

Alguns estudis, com els de García i Leibar (1997) o Sánchez (2002), ens aporten dades que avalen el fet que en un esport com el bàsquet, on molts jugadors es mantenen en l'alta competició fins a una edat prou avançada, l'inici ha de ser força progressiu i escalonat, per tal que l'arribada a l'alta competició es faci en el moment precís i no abans d'hora.

El nostre interès per aquest tema, ens ha dut a plantejar-nos quina és l'evolució dels jugadors que destaquen quan són joves i que van a les convocatòries de la selecció nacional espanyola en categories de formació (cadet, júnior o sub-22). En aquesta línia, també volem saber en quin moment comencen a destacar en aquestes seleccions (cadet, júnior o sub-22), els jugadors internacionals en la categoria absoluta.

La formació de joves talents

Cal que els joves que comencen a practicar un esport determinat segueixin un procés de formació com més adaptat millor a la seva edat i al seu nivell. És important l'establiment d'unes fases en les quals es programi el treball amb els nostres esportistes amb prou temps, de forma progressiva i coherent, sense tenir presses, i evitant que ens saltem passos i graons necessaris en l'educació motriu dels jugadors (Ramos i Taborda, 2001; Giménez, 2000).

Puig (1995, pàg. 458) descriu els itineraris esportius de 14 esportistes d'alt rendiment i comenta que l'etapa de competició és "precedida per una fase d'aprenentatge, seguida -o acompanyada- per algunes pràctiques recreatives, qualificades, segons els testimoniatges, de complementàries a la seva activitat principal. No obstant això, en la posterior etapa de màxima intensitat competitiva arriben a abandonar altres pràctiques, perquè no interfereixin en l'activitat principal que estan realitzant".

És una realitat que a tots els esports es donen casos de jugadors d'alta competició excel·lents que en el seu moment no van destacar quan eren joves. García Verdugo realitza un estudi de mig fons on analitza els 15 primers classificats en cadets i 10 anys més tard en sènior (García i Leiba, 1997). D'una mostra de més de 2.000 atletes, només 3 joves talents han arribat a l'elit. En l'àmbit del tennis, a través d'una investigació d'orientació psicosocial en la qual es van entrevistar 20 jugadors i jugadores suecs que van destacar sent joves, Carlson (1988) va demostrar que no tots arribaven a l'alta competició, car només la meitat van arribar a pertànyer a l'ATP en 1985.

Algunes investigacions reflecteixen que els esportistes que triomfen han portat un procés de formació adequat, mentre que, al contrari, els que es van especialitzar de seguida i van assolir el seu rendiment abans d'hora van abandonar la pràctica esportiva més aviat (Hohmann i Seidel, 2003).

Observant l'edat mitjana dels equips d'alta compe-

tició i les seleccions nacionals de bàsquet, ens adonem que els jugadors comencen a arribar a les seves presencions màximes a partir dels 25 anys, i allarguen la seva carrera esportiva al més alt nivell més enllà dels 35 anys. Aquest fet ha de fer-nos reflexionar sobre quina ha de ser l'edat en la qual cal detectar el jove talent, a quina edat treballar amb ell al màxim nivell, i també la forma de fer-ho perquè el resultat final sigui l'òptim.

D'altra banda, hem de ser conscients que el procés per arribar al rendiment expert, només pot ser entès des d'una perspectiva holística, és a dir, a més a més de tenir en compte la quantitat d'hores que dedica l'esportista a entrenar-se, cal considerar altres factors. García (1996, pàg. 10) afirma que *l'èxit esportiu és una confluència del binomi integrat per les característiques naturals de l'esportista (aptituds hereditàries), d'una banda i l'entorn social de l'altra*.

Aquest enfocament multifactorial de l'expert estableix que sobre una base genètica és necessària la coincidència de nombroses variables perquè un esportista abasti un rendiment excel·lent. Des de la nostra perspectiva, l'esportista excel·lent neix, però sobretot es fa (Ruiz i Sánchez, 1997; Singer i Janelle, 1999).

Cal crear protocols per a la detecció dels talents esportius des d'una perspectiva multidisciplinària i amb la intenció de detectar, seleccionar i desenvolupar el potencial amb vista al futur (Williams i Reilly, 2000; Davids, Lees i Burwitz, 2000). Sense entrar a analitzar les característiques d'aquest procés, amb aquest estudi volem conèixer en quin moment comencen a destacar els millors jugadors nacionals de bàsquet i què passa amb els que van destacar quan eren joves.

Metodologia

Disseny de l'estudi

Aquesta investigació té un disseny preexperimental de cas únic que utilitza una metodologia quantitativa descriptiva. Per la naturalesa de les dades, el disseny és longitudinal atès que, com explicarem més endavant, abasta un període de temps de la vida esportiva dels jugadors analitzats.

En l'estudi establim les relacions existents entre les convocatòries dels jugadors espanyols de bàsquet nascuts entre els anys 1974 i 1981 en les diferents seleccions nacionals i la seva evolució per les diferents categories. Les dades utilitzades han estat actualitzades fins a l'any 2003.

Valor categoria	Categoria	Descripció
0	No convocat	El jugador no ha estat convocat en aquesta categoria amb la selecció.
1	Concentració	El jugador ha estat convocat a concentracions de la selecció.
2	Amistós	El jugador ha disputat algun partit amistós amb la selecció.
3	Torneigs/classificatoris	El jugador ha disputat torneigs oficials i classificatoris per a fases finals oficials.
4	Competició Oficial	El jugador ha disputat partits en fases finals de competició oficial, campionat d'Europa, del Món, JJOO, etc.

Figura 1

Categories per a les convocatòries amb les diferents seleccions.

Objectius i hipòtesis

De manera específica establim els objectius següents:

- Conèixer els jugadors i el tipus de convocatòries que s'han realitzat en les diferents categories de les seleccions espanyoles de bàsquet.
- Comprovar quants dels jugadors que han estat convocats a les categories inferiors van arribar a l'alta competició, la selecció nacional absoluta i la Lliga ACB.
- Analitzar les relacions existents entre les convocatòries dels jugadors internacionals en la categoria cadet i les convocatòries d'aquests jugadors en les categories superiors, júnior, sub-22, absoluta "B" i absoluta.

A partir dels objectius presentats, es van establir les hipòtesis de treball següents:

- Els jugadors convocats a les seleccions espanyoles de bàsquet cadets presentaran una relació significativa negativa amb les convocatòries en les seleccions de categoria superior.
- Els jugadors convocats en les categories pròximes a l'edat sènior presentaran una relació significativa positiva amb les convocatòries en les seleccions absolutes.

Subjectes

Els participants en aquest treball són jugadors espanyols de bàsquet, nascuts entre 1974 i 1981, que han estat convocats per alguna de les diferents categories de

la selecció espanyola de bàsquet fins a l'any 2003. La mostra va quedar constituïda per 161 jugadors que van participar almenys una vegada en les diferents activitats de les seleccions nacionals masculines de bàsquet.

Variables de l'estudi

Les dades d'aquest treball es van obtenir a través de la Reial Federació Espanyola de Bàsquet, mitjançant els llistats facilitats de les diferents convocatòries per a cadascuna de les seleccions nacionals per al període estudiat. La informació de cada jugador es va completar i es va contrastar amb les dades recollides a les estadístiques oficials de l'Associació de Clubs de Bàsquet, ACB (<http://www.acb.com/acb2/main.htm>). Amb aquesta informació es va realitzar una base de dades amb el nom dels jugadors, l'any de naixença i les convocatòries per categoria que havien tingut amb les seleccions espanyoles de bàsquet, absoluta, absoluta "B", sub-22, júnior, cadet i el nombre de partits disputats a la lliga ACB.

En aquest treball, a més a més de comptabilitzar el nombre de convocatòries que cada jugador va tenir amb cadascuna de les seleccions, es va establir un sistema de categories amb el qual poder ordenar, classificar, de major a menor qualitat de la participació dels jugadors a les seleccions espanyoles de bàsquet (*figura 1*).

El sistema de categories establert assigna el valor zero (mínim) als jugadors que no van ser convocats en cap de les seleccions. Es va assignar el valor 4 (màxim), quan el jugador ha estat convocat a partits oficials de fases finals de campionats en les quals va participar amb aquesta selecció. Mitjançant aquest sistema de categories assignem a cada jugador el valor corresponent a la seva màxima participació en cadascuna les seleccions.

Anàlisi de dades

Les dades recollides s'analitzaran en dues fases. En primer lloc, realitzarem una anàlisi descriptiva de cadascuna de les variables registrades, per fer-ne posteriorment una anàlisi inferencial, amb l'objectiu de determinar la relació existent entre les diferents variables de l'estudi; per fer-ho, establirem la hipòtesi de covariació. A la segona anàlisi, atesa la naturalesa de les variables, s'utilitzaran models matemàtics no paramètrics per a la comprovació de les hipòtesis.

Resultats i discussió

A la *taula 1*, podem observar que la participació dels jugadors en funció de l'any de naixença no va ser homogènia; existeixen diferències entre els grups d'edat ($t = 7,841$; $p < 0,001$). El 20,5 % de la mostra la van constituir els jugadors nascuts el 1979. Hi ha dues generacions de jugadors, nascuts el 1977 i el 1978, que aporten menys d'un 10% de jugadors a les seleccions espanyoles de bàsquet.

L'existència de diferències estadísticament significatives en la participació dels jugadors entre els grups d'edat estudiats, ens permet d'afirmar que hi ha *generacions* que aporten un major nombre de subjectes que unes altres, a les diferents seleccions nacionals. Això confirma la creença que hi ha algunes generacions d'esportistes que són millors que unes altres.

A la *taula 2*, mostrem els resultats de la qualitat de la participació dels jugadors convocats amb les seleccions nacionals de bàsquet. Destaquem l'alt percentatge de la mostra que mai no ha arribat a ser convocat en les diferents categories de la selecció nacional. El 88,8 % de la mostra mai no va ser convocat en cap de les seleccions sènior. El major grau de participació de la mostra el trobem en la categoria júnior, car el 40,4 %

ha intervingut en campionats oficials d'aquesta selecció. Igualment, la segona major participació la trobem en la categoria cadet, 26,7 %. També destaquem que la participació a la categoria sub-22 es realitza fonamentalment en campionats o torneigs amistosos, 21,7 % a causa de la inexistència de competicions oficials per a aquesta categoria.

Aquestes dades posen de manifest que el nombre de participants en competició oficial disminueix a mesura que ens acostem a l'edat adulta, i que són molt pocs els jugadors que tenen continuïtat i participen en les seleccions absolutes. Aquest fet denota que l'estructura de treball de la federació és piramidal, tenint en compte que hi ha més jugadors a la base, categoria júnior (88 jugadors), que no pas a l'absoluta (18 jugadors). Aquesta dada és lògica, perquè cada 2 anys es renoven les categories cadet o júnior i això no s'esdevé a la selecció absoluta, car un jugador pot romandre en aquest nivell més de dos anys.

Any de naixença	Nombre de jugadors	Percentatge
1974	24	14,9
1975	18	11,2
1976	25	15,5
1977	12	7,5
1978	11	6,8
1979	33	20,5
1980	17	10,6
1981	21	13,0
Total	161	100,0

Taula 1
Mostra de jugadors seleccionats nascuts entre el 1974 i el 1981.

	No convocat		Concentració		Amistosos		Torneigs/Classif.		Oficial	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Absoluta	143	88,8	0	0	1	0,6	6	3,7	11	6,8
Sub 22	89	55,3	0	0	35	21,7	6	3,7	31	19,3
Júnior	73	45,3	0	0	7	4,3	16	9,9	65	40,4
Cadet	92	57,1	4	2,5	11	6,8	11	6,8	43	26,7

Taula 2
Participació de la mostra en les seleccions nacionals de bàsquet.

Valoració cadet		Valoració sub-22				Total
		No convocat	Amistosos	Torneigs importants/ Classificacions	Competició oficial	
No convocat	Recompte	37	26	5	24	92
	% cadet	40,2	28,3	5,4	26,1	100,0
	% sub-22	41,6	74,3	83,3	77,4	57,1
	% del total	23,0	16,1	3,1	14,9	57,1
Concentracions	Recompte	4	0	0	0	4
	% cadet	100,0	,0	,0	,0	100,0
	% sub-22	4,5	,0	,0	,0	2,5
	% del total	2,5	,0	,0	,0	2,5
Amistosos	Recompte	9	0	0	2	11
	% cadet	81,8	,0	,0	18,2	100,0
	% sub-22	10,1	,0	,0	6,5	6,8
	% del total	5,6	,0	,0	1,2	6,8
Torneigs importants/ Classificacions	Recompte	10	0	1	0	11
	% cadet	90,9	,0	9,1	,0	100,0
	% sub-22	11,2	,0	16,7	,0	6,8
	% del total	6,2	,0	,6	,0	6,8
Competició oficial	Recompte	29	9	0	5	43
	% cadet	67,4	20,9	,0	11,6	100,0
	% sub-22	32,6	25,7	,0	16,1	26,7
	% del total	18,0	5,6	,0	3,1	26,7
Total	Recompte	89	35	6	31	161
	% cadet	55,3	21,7	3,7	19,3	100,0
	% sub-22	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	% del total	55,3	21,7	3,7	19,3	100,0

▲
Taula 3

Taula de contingència entre la categoria cadet i la sub-22.

A continuació, analitzarem la participació a cada categoria i la seva correlació amb les altres.

Anàlisi dels internacionals cadets

Per tal de saber l'evolució dels jugadors cadets en les diferents seleccions nacionals es van correlacionar les participacions de la categoria cadet amb les restants categories. Els resultats obtinguts mostren una tendència negativa en totes les relacions obtingudes. D'aques-

tes correlacions només són estadísticament significatives les relacions de la categoria cadet amb la categoria sub-22 ($\rho = -0,300$; $p < 0,01$) i amb la categoria absoluta ($\rho = -1,96$; $p < 0,05$).

Aquests resultats indiquen que els jugadors convocats a les seleccions cadets que van obtenir valoracions altes per a aquesta categoria (valor 4 = convocats en competicions oficials) obtindran valoracions baixes a les categories superiors (valor 0 = no convocats). Per analitzar amb més profunditat aquesta relació, negativa, vam re-

córrer a les taules de contingència en cadascuna de les relacions significatives estadísticament. Els resultats de la *taula 3* mostren que les variables valoració en categoria cadet i sub-22 es troben relacionades ($\chi^2 = 27,921$; $p < 0,01$).

El 57,1 % de la mostra mai no va ser convocat en la categoria cadet. Un 23 % de la mostra coincideix que no va ser convocat en les categories cadet i sub-22. En l'extrem oposat, trobem que només el 3,1 % (5 jugadors) de la mostra van participar en competicions oficials a totes dues categories. Només el 26,7 % de la mostra va participar en competició oficial en la categoria cadet.

El 40,2 % dels jugadors no convocats en categoria cadet tampoc no va ser convocat en categoria sub-22. Dels jugadors no convocats en categoria cadet, el 31,5 %

va participar en torneigs i competicions oficials (participants amb valoració 3 i 4) en categoria sub-22. Mentre que el 67,4 % dels jugadors convocats en competició oficial cadet mai no va ser convocat en la categoria sub-22 i només l'11,6 % va repetir participació en competició oficial a la categoria sub-22. Igualment, vam apreciar que el 77,4 % dels jugadors que van participar en competició oficial en la categoria sub-22 mai no va ser convocat a la categoria cadet.

La correlació entre el tipus de participació en la categoria cadet i la participació en la categoria sènior absoluta és negativa ($\rho = -1,96$; $p < 0,05$). Per tal d'explicar aquesta correlació vam analitzar els resultats de la taula de contingència entre ambdues variables ($\chi^2 = 8,962$; $p > 0,01$) (*taula 4*). De la mateixa forma que s'esdevé

Valoració cadet		Valoració Absoluta				Total
		No convocat	Amistosos	Torneigs importants/ Classificacions	Competició oficial	
No convocat	Recompte	77	1	5	9	92
	% cadet	83,7	1,1	5,4	9,8	100,0
	% absoluta	53,8	100,0	83,3	81,8	57,1
	% del total	47,8	,6	3,1	5,6	57,1
Concentracions	Recompte	4	0	0	0	4
	% cadet	100,0	,0	,0	,0	100,0
	% absoluta	2,8	,0	,0	,0	2,5
	% del total	2,5	,0	,0	,0	2,5
Amistosos	Recompte	9	0	1	1	11
	% cadet	81,8	,0	9,1	9,1	100,0
	% absoluta	6,3	,0	16,7	9,1	6,8
	% del total	5,6	,0	,6	,6	6,8
Torneigs importants/ Classificacions	Recompte	11	0	0	0	11
	% cadet	100,0	,0	,0	,0	100,0
	% absoluta	7,7	,0	,0	,0	6,8
	% del total	6,8	,0	,0	,0	6,8
Competició oficial	Recompte	42	0	0	1	43
	% cadet	97,7	,0	,0	2,3	100,0
	% absoluta	29,4	,0	,0	9,1	26,7
	% del total	26,1	,0	,0	,6	26,7
Total	Recompte	143	1	6	11	161
	% cadet	88,8	,6	3,7	6,8	100,0
	% absoluta	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	% del total	88,8	,6	3,7	6,8	100,0

Taula 4

Taula de contingència entre la categoria cadet i l'absoluta.

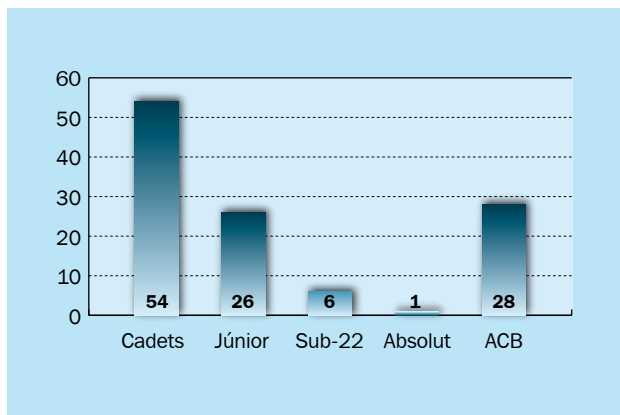

Figura 2
Evolució dels jugadors cadets que participen en categories superiors.

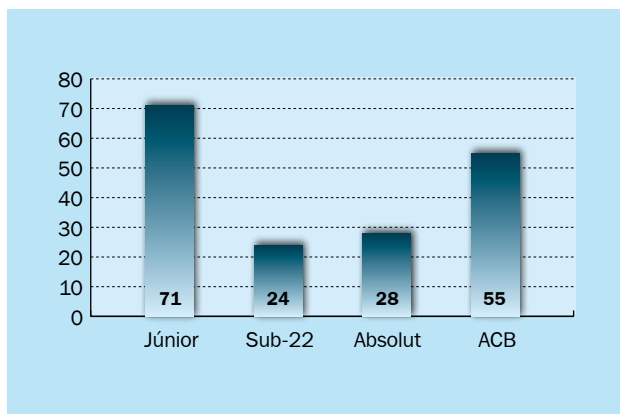

Figura 3
Evolució dels jugadors júnior que participen en categories superiors.

amb la categoria sub-22, els jugadors que participen en partits oficials amb la categoria cadet, no ho fan en la categoria absoluta. En la mostra analitzada hi ha un únic cas en què participa tant en categoria cadet com en categoria absoluta, en competicions oficials, 0,6%. Un 47,8% de la mostra mai no va participar en convocatòries oficials de les dues categories analitzades.

El 97,7% dels jugadors convocats en competició oficial cadet mai no van ser convocats en la categoria sènior absoluta. De la mateixa forma, el 81,8% dels jugadors convocats en competicions oficials sènior mai no van ser cridats a cap tipus de participació en categoria cadet.

Els resultats obtinguts en la correlació entre el tipus de participació en la categoria cadet amb les categories

sub-22 i sènior absoluta ens mostren una tendència negativa entre les variables relacionades. El grau de participació dels jugadors cadets és menor a mesura que n'augmenta l'edat.

Gràficament, podem apreciar que els jugadors que en l'edat cadet van participar en torneigs i competicions oficials (categories 3 i 4) van abandonant la participació en les categories superiors (figura 2). Només 26 jugadors cadets van repetir participació en les mateixes condicions en l'edat júnior, 6 en la categoria sub-22 i només 1 en la selecció absoluta. D'aquests jugadors, només el 51,85% va arribar a competir almenys una vegada a la Lliga ACB.

D'aquesta meitat dels jugadors cadets internacionals que arriben a jugar en l'ACB, el 53,57% dels jugadors han disputat, fins a la data de realització d'aquest estudi, menys de 50 partits a la Lliga ACB. Per tant, només 13 jugadors dels 54 internacionals cadets s'han consolidat a l'ACB (24%).

Alguns estudis conclouen que els jugadors que s'especialitzen aviat abandonen o no arriben a l'alt rendiment en l'edat adulta (Carlson, 1988; García i Leiba, 1997; Hollings, 2004). Autors com Davids, Lees i Burwitz (2000) consideren que molts talents es perden a causa del fet que la seva detecció i desenvolupament no s'han produït des de la perspectiva d'un potencial de futur sinó per les seves habilitats en el moment de la selecció.

Anàlisi dels internacionals júnior

L'evolució dels jugadors júnior en les diferents seleccions nacionals es va realitzar a través de les correlacions de les participacions en aquesta categoria amb les restants. Els resultats indiquen que no existeixen relacions estadísticament significatives entre les variables comparades. No tenim certesa estadística que els jugadors júnior tinguin un nivell de participació similar en les categories superiors.

Tanmateix, podem observar que en l'evolució dels 71 jugadors que van participar amb la selecció júnior, 24 jugadors van arribar a participar en competicions oficials en la categoria sub-22 (categories 3 i 4), i que 28 jugadors ho van fer en la categoria absoluta (figura 3). Comparant el nombre de jugadors cadets i júnior que van participar en categories superiors (figures 2 i 3) es constata un increment en la continuïtat dels jugadors júnior respecte a la continuïtat dels internacionals cadets.

D'altra banda, podem indicar que dels jugadors amb una participació qualitativa superior en categoria júnior, 55 van arribar a participar en la lliga ACB (*figura 3*). El percentatge de jugadors júnior que van jugar a la lliga ACB és del 77,46 %, bastant superior als jugadors cadets. A nivell qualitatiu, la seva participació s'incrementa respecte als cadets, car només el 43,63 % van disputar menys de 50 partits a la Lliga ACB. Fet i fet, 31 dels 71 jugadors júnior internacionals estudiats, s'han afermat a l'ACB (44 %).

Anàlisi selecció sub-22

Per tal de conèixer l'evolució dels jugadors sub-22 a la selecció nacional absoluta fem servir el mateix procediment que en els casos anteriors. Els resultats obtinguts mostren una tendència positiva i una relació estadística-

ment significativa entre valoració dels jugadors en categoria sub-22 i absoluta ($\rho = 0,292$; $p < 0,01$).

Aquests resultats indiquen que els jugadors que van obtenir valoracions altes (valor 4 = convocats en competicions oficials) a les seleccions sub-22 obtenen valoracions altes en la categoria absoluta. Per tal d'analitzar aquesta relació utilitzem la taula de contingència. Els resultats de la *taula 5* mostren que existeix relació entre la valoració en categoria sub-22 i absoluta ($\chi^2 = 42,714$; $p < 0,01$). El 25,8 % dels jugadors que van participar en competicions oficials sub-22 ho van fer, per la seva banda, en els màxims nivells de la categoria absoluta (valoració 3 i 4).

Podem concloure que els jugadors que tinguin una participació qualitativa superior en la categoria sub-22 mantindran aquesta tendència en la participació en la categoria absoluta.

Valoració sub 22		Valoració absoluta				Total
		No convocat	Amistosos	Torneigs importants/ Classificacions	Competició oficial	
No convocat	Recompte	86	0	0	3	89
	% de valoració sub-22	96,6	,0	,0	3,4	100,0
	% de valoració absoluta	60,1	,0	,0	27,3	55,3
	% del total	53,4	,0	,0	1,9	55,3
Amistosos	Recompte	30	0	2	3	35
	% de valoració sub-22	85,7	,0	5,7	8,6	100,0
	% de valoració absoluta	21,0	,0	33,3	27,3	21,7
	% del total	18,6	,0	1,2	1,9	21,7
Torneigs importants/ Classificacions	Recompte	4	1	0	1	6
	% de valoració sub-22	66,7	16,7	,0	16,7	100,0
	% de valoració absoluta	2,8	100,0	,0	9,1	3,7
	% del total	2,5	,6	,0	,6	3,7
Competició oficial	Recompte	23	0	4	4	31
	% de valoració sub-22	74,2	,0	12,9	12,9	100,0
	% de valoració absoluta	16,1	,0	66,7	36,4	19,3
	% del total	14,3	,0	2,5	2,5	19,3
Total	Recompte	143	1	6	11	161
	% de valoració sub-22	88,8	,6	3,7	6,8	100,0
	% de valoració absoluta	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	% del total	88,8	,6	3,7	6,8	100,0

Taula 5

Taula de contingència entre la categoria sub-22 i l'absoluta.

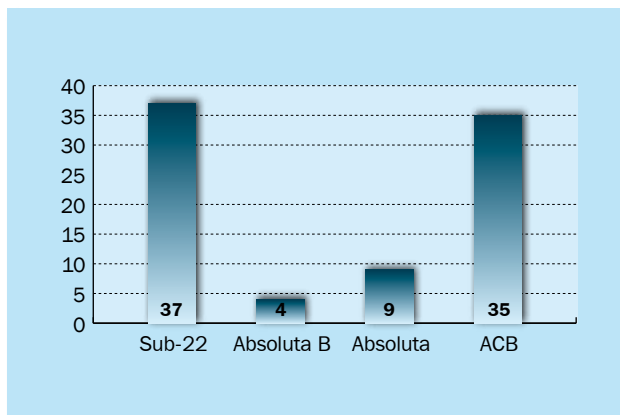

Figura 4

Evolució dels jugadors sub-22 que participen en categories superiors.

Gràficament, podem apreciar que el nombre de jugadors que en l'edat sub-22 van participar en torneigs i competicions oficials (categories 3 i 4) és de 37 jugadors, dels quals 9 van arribar a jugar en categoria absoluta i el 94,59 % va arribar a competir si més no una vegada a la Lliga ACB.

D'aquest elevat percentatge de jugadors sub-22 que arriben a jugar a l'ACB, des del punt de vista quantitatiu, un 62,85 % tenen una participació que podem considerar alta, atès que disputen més de 100 partits a la Lliga ACB.

Conclusions

El primer objectiu que ens plantejàvem era conèixer els jugadors i el tipus de convocatòries de les seleccions nacionals. En primer lloc, podem indicar que hi ha generacions que aporten més jugadors que no unes altres a la selecció nacional. La segona consideració que hem de fer és que l'estructura federativa, tenint en compte el nombre de jugadors convocats per a cada categoria, és piramidal. No obstant això i a la vista dels resultats obtinguts, no podem afirmar que els jugadors que han arribat a la categoria absoluta han passat per totes les categories de base, per tant, només és una estructura piramidal pel que fa al nombre de jugadors, però no en l'evolució dels talents.

Els següents objectius de l'estudi, tenien relació amb la progressió dels jugadors internacionals de categories inferiors. Els resultats obtinguts mostren que dels 54 internacionals cadets, menys de la meitat, són convocats a la categoria júnior i que només un jugador continua en

la categoria absoluta. D'aquests jugadors, 28 arriben a participar a la Lliga ACB, però només la meitat arriben a jugar més de 50 partits.

De la seva banda, l'anàlisi de correlacions entre categories confirma aquesta tendència, i ens indica que els jugadors amb una alta valoració en la participació en la selecció cadet, presenten valoracions significativament menors quan es troben a la categoria sub-22 i absoluta.

Tanmateix, aquestes dades semblen suavitzar-se en la categoria júnior. Dels 71 jugadors júnior participants, 28 arriben a la categoria absoluta i 55 a la Lliga ACB (amb més de la meitat dels jugadors disputant més de 50 partits oficials). No s'han trobat relacions significatives entre la categoria júnior i les categories sub-22 i absoluta.

A la mostra trobem 37 jugadors de categoria sub-22, dels quals 9 arriben a categoria absoluta i 35 a la lliga ACB, i la majoria disputen més de 50 partits. Les relacions analitzades entre la categoria sub-22 i l'absoluta, confirmen que els jugadors amb una participació qualitativa superior en la categoria sub-22 mantenen aquesta tendència en la participació en la categoria absoluta.

Els resultats d'aquest estudi indiquen que per a arribar al màxim de nivell de participació en la selecció absoluta, és important participar en la selecció sub-22, i que el fet de tenir experiències de competició en aquesta categoria afavoreix la formació de l'esportista d'alt nivell. Des d'aquí suggerim la creació d'una competició oficial d'aquest nivell i si això no és possible, considerem necessari imposar normes que obliguin a la participació de jugadors joves en les categories LEB i EBA. També és recomanable que els equips d'ACB tinguin de forma obligatòria equips EBA, compostos per jugadors menors de 22 anys, cosa que permetria que les poblacions que desitgin tenir equips en aquesta categoria, EBA, puguin formar equips amb jugadors d'edat superior. També pot ser interessant la inclusió d'un nombre determinat de jugadors sub-22 a la lliga LEB.

Aquestes dades, ens porten a una reflexió profunda sobre l'adequació dels criteris de selecció de jugadors en les categories inferiors. És possible que els programes de detecció de talents per al bàsquet estiguin orientats a la recerca del màxim potencial en cada categoria i que s'ajustin més al màxim rendiment immediat que poden desenvolupar aquests jugadors, sense considerar aspectes sobre la seva evolució.

No obstant això, ens plantejem un dilema important: millorar el sistema de detecció en la categoria cadet dels futurs talents contra la idea que aquest rendiment pre-

coç en dificultarà l'evolució a l'alta competició. Aquesta qüestió podria resoldre's amb altres estudis. En tot cas, cal valorar l'esforç i els resultats de la Federació Espanyola de Bàsquet en establir altres tipus de concentracions i campionats territorials que permeten controlar més jugadors.

En conclusió, considerem que és tan important la identificació i selecció del potencial futur del jove talent com el seu desenvolupament, atès que encara que la detecció i la selecció siguin correctes, és en el procés de formació on es perden més talents, quan aquest no es produeix de forma adequada (Williams i Reilly, 2000; Abbott i Collins, 2004).

Finalment, podem verificar les hipòtesis plantejades per a aquest estudi, car els jugadors convocats a les seleccions espanyoles de bàsquet cadets no tenen garantida la continuïtat en les seleccions de categoria superior, i que els jugadors convocats en les categories pròximes a l'edat sènior tenen més possibilitats de ser convocats amb les seleccions absolutes.

Bibliografia

- ACB. Website oficial de la Asociación de Clubes de Baloncesto, <http://www.acb.com/acb2/main.htm> (consulta: novembre de 2003).
- Abbott, A. i Collins, D. (2004). Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: considering the role of psychology. *Journal sport sciences* (22), 395-408.
- Campos, J. (2003). Criterios para la orientación del entrenamiento de los talentos deportivos en atletismo. A J. Hernández, G. Gil i M. Morán (eds.), *Talentos Deportivos. Detección, entrenamiento y gestión*. Gobierno de Canarias.
- Carlson, R. (1988). The socialization of elite tennis players in Sweden: An analysis of the players' backgrounds and development. *Sociology of Sport Journal* (5), 241-256.
- Davids, K.; Lees, A. i Burzwitz, L. (2000). Understanding and measuring coordination and control in kicking skills in soccer: Implications for talent identification and skill acquisition. *Journal of Sport Sciences* (18), 703-714.
- García, M. (1996). Los deportistas olímpicos españoles: un perfil sociológico. A CSD. *Investigaciones en Ciencias del Deporte*, 7, pp. 9-112. Madrid: MEC. Consejo Superior de Deportes.
- García, M. i Leibar, X. (1997). *Entrenamiento de la resistencia de los corredores de medio fondo y fondo*. Madrid: Gymnos.
- Giménez, J. (2000). *Fundamentos básicos de la iniciación deportiva en la escuela*. Sevilla: Wanceulen.
- Housner, L. D. i French, K. E. (1994). Future directions for research on expertise in learning, performance, and instruction in sport and physical activity. *Quest*, (46), 241-246.
- Hohmann, A. i Seidel, I. (2003) Scientific aspects of talent development. *International Journal of physical education* (40), 9-20.
- Hollings, S. (2004). Talent identification is easy but talent management is much more difficult. *New studies in athletics* (17), 7-10.
- Puig, N. (1995). Itinerarios deportivos juveniles y definición de la situación. A Actas Congreso Científico Olímpico - 1992. *Actividad física adaptada, Psicología y Sociología* (Deporte y documentación, núm. 24, vol. I. pàgs. 456-464). Málaga: Instituto Andaluz del Deporte.
- Ramos, S. i Taborda, J. (2001). Orientacions per a la planificació de l'entrenament amb nens. *Apunts. Educació Física i Esports* (65), 45-52.
- Ruiz, L. M. i Sánchez, F. (1997). Rendimiento deportivo. Claves para la optimización de los aprendizajes. Madrid: Gymnos.
- Sáenz-López, P. i cols. (2003). La formación del jugador experto en España. A S. J. Ibáñez i M. M. Macías (ed.). *Propuestas para la mejora en el proceso de formación y rendimiento en baloncesto*. (II Congreso Ibérico de baloncesto). Cáceres.
- Sánchez, M. (2002). El proceso de llegar a ser experto en baloncesto: un enfoque psicosocial. Tesis Doctoral inédita. Toledo: Universidad de Castilla-La Mancha.
- Singer, R. N. i Janelle, C. H. (1999). Determining sport expertise: From genes to supremes. *International Journal of Sport Psychology* (30, 2), 117-150.
- Williams, A. M. i Reilly, T. (2000). Talent identification and development in soccer. *Journal of Sport Sciences* (18), 657-667.